

KAFA TRAVMALARI

Editörler

Prof. Dr. Aslan GÜZEL Prof. Dr. Uygur ER

Hipokrat
Yayıncılık

© 2022 KAFA TRAVMALARI

ISBN: 978-625-7399-42-5

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Editörler

Prof. Dr. Aslan GÜZEL

Prof. Dr. Uygur ER

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0312 395 85 71 • Sertifika No: 47479

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

Kafa travmaları ülkemizde özellikle daha çok trafik kazaları ve düşmelere bağlı olarak halen ciddi sağlık sorunlarından biri olup önemli hasta grubunu oluşturmaktadır. Ağırlıklı olarak daha çok nöroşirürji branşının ana konularından olsa da diğer branşları da doğrudan (ilk müdahale) veya dolaylı olarak (eşlik eden diğer organ yaralanmaları nedeniyle) ilgilendirmektedir.

Kafa travmasının meydana geldiği andan itibaren ilk müdahaleden acil servis ve yoğun bakım, fizik tedavi desteğine dek uygulanan tedavi, cerrahi işlem, takip ve devamında yapılan tüm işlemler çok önemini arz etmektedir. Kitabın hazırlamasını 3 yılda gerçekleştirebildik. İçeriğini planlarken travmaların tipleri yanında olası beklenen süreçleri ve diğer branşların da desteğini de dahil etmeye çalıştık. Bu kitabın geçen zaman sürecinde olası yeni tıbbi gelişmelerden uzak kalmaması, güncelliğini yitirmemesi için 5 yılda bir gözden geçirilmiş haliyle yenilemeyi planlıyoruz.

Bölümlerin hazırlanmasında emeği geçen tüm meslekdaşlarımıza, Hipokrat yayınevine ve kitabın basımını üstlenen Gaziantep MedicalPark Hastanesi'ne teşekkür ederiz.

Hem basılmış, hem de elektronik ortamdaki mevcut haliyle tıp öğrencileri, nöroşirürji asistan, uzmanlarına, acil hekimleri ile diğer ilgili branş hekimlerine yararlı olmasını diliyoruz.

Saygılarımızla,
Prof. Dr. Aslan GÜZEL

Prof. Dr. Uygur ER

Editörler Hakkında

iv

Prof. Dr. Aslan GÜZEL

1965 yılında Mardin’de doğdu. İlköğretimini Mardin Yatılı Bölge Okulu’nda, liseyi Ankara Yenışehir ve Keçiören Sağlık Meslek Liselerinde tamamladı. 1992 yılında Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi’nden mezun oldu. Bitlis Devlet Hastanesi, Gaziantep Büyük Şahinbey ve Yeşildere Sağlık Ocakları’nda çalıştı.

Uzmanlık eğitimini 1995–2001 yılları arasında SSK Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde yaptı. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroşirürji Anabilim Dalı’nda 2001 yılında uzman, 2003 yılında yardımcı doçent, 2009 yılında doçent oldu. Aynı yıl Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nöroşirürji Kliniğine şef olarak atandı. 2013 yılında Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gaziantep MedicalPark Hastanesi Nöroşirürji Kliniğinde Öğretim Üyesi olarak göreve başladı, 2014 yılında profesör oldu.

Kopenhag Rigshospitalet Üniversite Hastanesi (Ekim-Kasım1997), Hannover Krankenhaus Norstadt Hastanesi ve Hannover Tıp Fakültesi (Ocak-Şubat 2000), Arkansas Üniversitesi Tıp Fakültesi (Temmuz-Eylül 2002), Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (Nisan-Temmuz 2003) nöroşirürji kliniklerinde gözlemci olarak bulundu. Ekim 2005-Eylül 2006’da Freiburg Üniversitesi Stereotaktik ve Fonksiyonel Nöroşirürji Kliniği’nde TÜBİTAK ve DFG bursu ile destekli) klinik gözlemci ve araştırmacı olarak çalıştı.

Ulusal hakemli dergilerde yayınlanmış 35, uluslararası hakemli dergilerde yayınlanmış 84 makalesi, 6 kitap bölümü yayınlanmış olup, H indeksi 20, İ10 indeksi 40 olup, yayınlarına 1197 atıf yapılmıştır. Ulusal toplantılarda 99, uluslararası bilimsel toplantılarda sunulmuş 13, bildiri kitabında basılan toplam 112 bildirisi mevcuttur. Evli ve iki çocuk babası olup, halen Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gaziantep MedicalPark Hastanesi Beyin, omurilik ve Sinir Cerrahisi Kliniğinde görev yapmaktadır.

Uygur ER

1964 İzmir doğumlu, orta öğrenimini 1981 yılında Fen Lisesinde tamamladı. Tıp eğitimini Hacettepe Üniversitesinde yaptı. Uzmanlık eğitimin ise kapanan SSK Dışkapı Eğitim hastanesinde tamamladı. Uzmanlık sonrası Omurga Cerrahisine yöneldi ve bu alanın değişik konularında eğitim için Heidelberg Üniversitat'da Prof. Juergen Harms, Johns Hopkins University'de Ziya Gökaslan ve University of Illinois'te Giuseppe Lanzino ile çalıştı. Profesör unvanını Düzce Üniversitesinde aldı. 2018 yılından itibaren serbest çalışmaktadır. Yerli ve yabancı uluslararası hakemli dergilerde yayınlanmış 140 civarı makalesi, 20 civarı kitap bölümü, editörlüğünü yaptığı 4 kitap vardır. İngilizce, Fransızca ve Japonca bilmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Katkıda Bulunanlar

vii

Ali ARSLAN, Doç. Dr.

Adana Şehir Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Ali İhsan ÖKTEN, Doç. Dr.

Adana Şehir Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Alper EREN, Dr. Öğr. Üyesi

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı

Araz ALİYEV, Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Aslan GÜZEL, Prof. Dr.

Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Atilla KAZANCI, Doç. Dr.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Bülent GÜLENSOY, Dr.

Lokman Hekim Ankara Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Burak KAZANCI, Doç. Dr.

Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Doğu Cihan YILDIRIM, Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Ebru GÜZEL, Dr.

Gaziantep Medikal Park Hastanesi Radyoloji Kliniği

Ersin ÖZEREN, Dr. Öğr. Üyesi

Aksaray Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Hakan SEÇKİN, Prof. Dr.

Medicana Bursa Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Hümeysra KULLUKÇU ALBAYRAK, Dr.

Ankara Şehir Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Hüseyin YILDIZ, Doç. Dr.

Gaziantep Medikal Park Hastanesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Kadir OKTAY, Doç. Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Mehmet Özgür ÖZATEŞ, Uzm. Dr.

Ankara Şehir Hastanesi Beyin ve sinir Cerrahisi Kliniği

Murat ÇABALAR, Doç. Dr.

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Nöroloji Kliniği

Mustafa Emre SARAÇ, Dr.

Adana Şehir Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Nihat ŞENGEZE, Dr. Öğr. Üyesi

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı

Oktay GÜRCAN, Doç. Dr.

Ankara Şehir Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Ömer Burak ERİÇEK, Dr.

Liv Hospital Ulus Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

Uygur ER, Prof. Dr.

Acıbadem Ankara Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği

İçindekiler

ix

Bölüm 1

Kafa Travmalarında Epidemiyoloji1
Uzm. Dr. Mehmet Özgür ÖZATEŞ • Doç. Dr. Atilla KAZANCI

Bölüm 2

Kafa Travması Geçiren Hastaya İlk Müdahale5
Dr. Hümeyra KULLUKÇU ALBAYRAK • Doç. Dr. Oktay GÜRCAN

Bölüm 3

Kafa Travmalarına Eşlik Eden Spinal Travmalar13
Prof. Dr. Aslan GÜZEL • Prof. Dr. Uygur ER

Bölüm 4

Kraniyoservikal Travmalar17
Dr. Bülent GÜLENSOY • Doç. Dr. Atilla KAZANCI

Bölüm 5

Kafa Travması İle Beraber Diğer Organ Yaralanmaları27
Doç. Dr. Burak KAZANCI

Bölüm 6

Hafif Travmatik Beyin Yaralanmaları33
Dr. Mustafa Emre SARAÇ • Doç. Dr. Kadir OKTAY

Bölüm 7**Travmatik Kafatası Kırıkları39****Dr. Ömer Burak ERİÇEK • Prof. Dr. Aslan GÜZEL****Bölüm 8****Travmatik Epidural Hematomlar49****Dr. Doğu Cihan YILDIRIM • Doç. Dr. Kadir OKTAY****Bölüm 9****Travmatik Subdural Hematomlar55****Dr. Mustafa Emre SARAÇ • Prof. Dr. Aslan GÜZEL****Bölüm 10****Ping Pong Kafatası Kırıkları61****Dr. Araz ALİYEV • Doç. Dr. Kadir OKTAY****Bölüm 11****Kronik/Karma Subdural Hematomlar65****Dr. Ebru GÜZEL • Prof. Dr. Uygur ER****Bölüm 12****Travmatik Diğer İntrakranial Yaralanmalar73****Dr. Ersin ÖZEREN****Bölüm 13****Travmatik Beyin Hasarında Yoğun Bakım Yönetimi79****Doç. Dr. Ali ARSLAN • Doç. Dr. Ali İhsan ÖKTEN****Bölüm 14****Kafa Travmalarında Kafa İçi Basınç İzlemi91****Prof. Dr. Hakan SEÇKİN**

Bölüm 15

Ağır Kafa Travmalı Hastalarda Hipotermi Tedavisi95

Doç. Dr. Atilla KAZANCI

Bölüm 16

Kafa Travması Sonrası Epilepsi ve Antiepileptik Tedavi101

Doç. Dr. Murat ÇABALAR • Dr. Öğr. Üyesi Alper EREN • Dr. Öğr. Üyesi Nihat ŞENGEZE

Bölüm 17

Kafa Travması Sonrası Rehabilitasyon107

Doç. Dr. Burak KAZANCI

Bölüm 18

Kafa Travmalı Hastada Sıvı Elektrolit Tedavisi111

Doç. Dr. Hüseyin YILDIZ

Bölüm 19

Kafa Travması Geçiren Hastada Beyin Ölümü ve Organ Hazırlığı121

Doç. Dr. Hüseyin YILDIZ

